REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 185. **Brașov, Dumineca 22 August (4 Septemvrie).** **1904.**

Bibliotecele lui Berzeviczy.

(a) Décă ne strîngem rêndurile și înființăm institute de credit și economiĭ spre a ne întări pe terenul economic, — suntem acusațĭ, că sĕvêrșim fapte primejdióse, contrare patrieĭ, și organe de publicitate inspirate chiar de guvern dau alarma, cerênd ca statul sĕ între în luptă, combătênd pe terenul economic pe propriĭ seĭ cetățenĭ.

Cel ce ar crede, că suntem povestitorĭ de basme, când spunem acest lucru, sĕ cetéscă articolul prim al ḑiaruluĭ „Budapesti Hirlap“ (2 Septemvrie), unde va afla următórele cuvinte destul de lămurite: „*A mugyar államnak pedig.... e bankok ellen kell dolgoznia...*“ (ér statul ungar trebue sĕ lucreze împotriva acestor băncĭ, adecă împotriva băncilor naționalităților).

Décă ne întrunim la o adunare culturală, organele maghiare, chiar cele inspirate de guvern lanséză scirĭ tendențióse, că se adună érăși „Valachiĭ“ sĕ facă demonstrațiunĭ politice.

Avem o societate menită sĕ adune fondurĭ pentru a crea un cămin artei pribege, și membriĭ ei se adună sĕ asculte rapórtele comitetuluĭ asupra gestiuneĭ anuale.

Imediat se póte ceti o declarație și — lucru curios — tot într'o fóie inspirată de guvern, în care se spune, că sforțările acesteĭ societățĭ sunt ostile opereĭ de unificare națională maghiară a statuluĭ ungar.

Acum e la ordinea ḑilei cestiunea bibliotecilor.

Incă antecesorul actualuluĭ ministru al instrucțiuneĭ publice, Iuliu Wlassics, a instituit o comisiune pentru studiarea cestiuneĭ bibliotecelor înființate pe lângă școlele primare.

Comisiunea s'a achitat de însărcinarea primită abia acuma, și a înaintat un raport ministruluĭ actual Berzeviczy.

In raport s'a spus, că numĕrul bibliotecilor înființate pe lângă școlele primare este fórte mic, abia la 15 școlĭ se vine câte o bibliotecă, ér în cele esistente se află prea multe cărțĭ strĕine: *nemțescĭ, românescĭ, slovăcescĭ*.

Ministrul Berzeviczy, ferventul protagonist al unificăriĭ naționale a statuluĭ ungar, n'a putut rĕmânê impasibil față cu constatările comisiuneĭ. Auḑĭ acolo! Că nu sunt bibliotecĭ multe în țéră, asta calea-valea! Dér că în bibliotecile esistente se află cărțĭ „*strĕine*“ nemțescĭ, românescĭ și slovăcescĭ... cum ar putê tolera o asemenea contravenție un ministru al instrucțiuneĭ publice în Ungaria?

Și a lansat numaĭ decât o circulară, în care ordonă purificarea bibliotecilor de cărțile scrise în limbile naționalităților nemaghiare și procurarea de bibliotecĭ în massă, compuse anume din cărțĭ autorisate maghiare, pentru fie-care școlă întreținută séu subvenționată de stat.

Pressa ungurescă este unanimă în a aduce elogiĭ ministruluĭ Berzeviczy pentru acéstă nouă dovadă de solicitudine manifestată față cu „viitorul patrieĭ“. Bibliotecile înființate pe lângă școlile primare vor fi un factor din cele maĭ însemnate întru crescerea uneĭ generațiunĭ patriotice.

Din corul celor ce aplaudéză pe Berzeviczy nu lipsesce nicĭ ḑiarul „Alkotmány“, organul partiduluĭ poporal, din care fac parte mulțĭ alegĕtorĭ slovacĭ și nemțĭ, carĭ au trimis representanțĭ în dieta țeriĭ. „Alkotmány“ nu se întrébă, décă în bibliotecile luĭ Berzeviczy va fi óre și vr'o carte nemțéscă séu slovăcéscă, el este îngrijit numaĭ de aceea, că edițiunile societățiĭ catolice „Sf. Ștefan“ nu vor fi representate în numĕr suficient în acele bibliotecĭ.

Față cu aplausele generale ale presseĭ maghiare, suntem datorĭ sĕ reamintim ministruluĭ Berzeviczy, că speranțele, ce le-o fi avênd dênsul în efectul magic al bibliotecelor pe terenul maghiarisăriĭ, — se vor dovedi în curênd ca ilusiunĭ deșerte, cum s'au dovedit și se vor dovedi tóte sforțările inițiate în acéstă direcțiune.

Propagatoriĭ cultureĭ maghiare printre naționalitățĭ nu fac alta, de cât împedecă progresul firesc al naționalităților și sémĕnă sĕmința ureĭ și a vrajbeĭ.

Cu tóte acestea nicĭ Româniĭ nu trebue sĕ stea cu mânile în sîn, și datoria conducĕtorilor poporuluĭ este de a stărui și maĭ mult pentru înființarea de bibliotecĭ românescĭ și pentru a se rĕspândi lectura poporală sănĕtósă printre absolvențiĭ școlelor primare.

Cât timp geniul bogat al poporuluĭ va produce doine, balade, basme, legende etc., și cât timp vom avê folkloriștĭ, carĭ îșĭ vor da ostenéla se le culégă, — poporul nostru iubitor de lectură va fi aprovisionat în belșug cu hrană spirituală și nu va fi avisat a cere împrumut de la nimenĭ.

Décă privim decĭ la aplausele presseĭ maghiare, care în circulara luĭ Berzeviczy vede o operă de salvare a patrieĭ maghiare, prin prisma obiectivitățiĭ, trebue sĕ ajungem la convingerea, că acele aplause nu se deosebesc întru nimic de alte isbucnirĭ și tămbălăurĭ aranjate de atâtea orĭ pentru sĕrbătorirea câte uneĭ ideĭ de maghiarisare deșuchiate.

Pregătirile militare ale Italiei.

Din *Roma* vine scirea, că ministrul de rĕsboiŭ italian a decis sĕ reconstruéscă vechile fortificațiunĭ de la *Verona*, care pe timpul dominațiuneĭ austriace formau una din cele maĭ puternice fortificațiunĭ ale Italieĭ superióre și dimpreună cu Mantua, Peschiera și Legnano constituiau renumitul cadrilater. Cheltuielile acestor lucrărĭ vor costa 6 milióne de lire.

In afară de acésta, în cercurile marineĭ de rĕsboiŭ italiane se consideră ca fapt împlinit organisarea uneĭ noue flote adriatice, care va consta din vasele de rĕsboiŭ „Sardegna“, „Re Umberto“, Dandalo“ și „Doria“ și din 12 torpilóre.

„Institutele financiare ale naționalităților“.

Sub titlul acesta, ḑiarul „Bud. H.“ publică din nou nisce învinuirĭ contra institutelor de credit și economiĭ ale naționalităților.

Articolul semnat de un óre-care Réz Mihály nu conține nimic nou. El nu este, decât o verigă din lanțul cel nesfîrșit al inepțiilor debitate pe socotéla institutelor financiare nemaghiare, séu maĭ bine nejidovescĭ.

Aceste institute, după părerea luĭ Réz, sunt cele maĭ puternice focare de resistență împotriva politiceĭ de rassă a Maghiarilor.

Relevăm următorul pasagiu de o stupiditate și cinism rar:

„Băncile naționalităților ar trebui controlate din partea statuluĭ, décă nu cumva sunt împărtășite în sprigin politic (!) din strĕinătate, ér statul ungar — tocmaĭ din motive politice — *ar trebui sĕ opereze contra acestor băncĭ, deórece institutele nóstre financiare din provincie nu sunt capabile a susținê cu ele concurența...*“

Autorul spune chiar, cum își imaginéză el operația *statuluĭ ungar* împotriva institutelor înființate de *cetățeniĭ seĭ* nemaghiarĭ. Statul ar trebui sĕ acorde, ḑice Réz, credit *gratuit* tuturor institutelor financiare maghiare, carĭ au nevoie de credit și astăḑĭ apeléză la băncile centrale, unde sunt esploatate.

Scurt și cuprinḑĕtor: statul sĕ intervină cu tutela sa și din baniĭ contribuabililor (majoritatea nemaghiarĭ) sĕ dădăcéscă institutele financiare ale uneĭ naționalitățĭ.

Ce plan genial!

Dér ce dihăniĭ primejdióse trebue sĕ fie nemaghiariĭ, décă o fóie inspirată de

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Poliția în armată.

Schiță militară de *Ulr. Myers.*

— Fine. —

Locuitorii din Versailles primiră la început pe învingĕtorĭ cu multă amabilitate. Erau nemulțumițĭ cu noua republică din Paris. După-ce însĕ orașul a început sĕ sufere pe urma rechisițiilor, ér afacerile au început sĕ stagneze, mulțĭ dintre locuitorĭ se împotriveau și făceau cartierului general dificultățĭ.

In mai multe rêndurĭ au sosit scirĭ, că se plănuesc atentate contra regeluĭ Wilhelm și contra conteluĭ Bismarck; afară de acésta se scia, că în Paris nisce fanaticĭ au pus un premiu de treĭ milióne francĭ pentru asasinarea regeluĭ și a cancelaruluĭ sĕu, ér în Versailles se aflau destule elemente desperate, gata în orĭ-ce moment a sĕvîrși un atentat. Din norocire nicĭ un plan n'a ajuns până în stadiul de esecutare. Se crede însĕ, că un atentat împotriva luĭ Bismarck a fost zădărnicit de cătră poliția de câmp. O femeie din Paris a umblat câte-va ḑile de-arêndul printre avant-posturĭ, până-ce a fost arestată. Ea a cerut sĕ fie dusă înaintea cancelaruluĭ, sub cuvênt, că are sĕ-i comunice lucrurĭ importante. Femeia avea un pașaport general liberat de cătră ministrul de rĕsboiŭ frances, din care causă luĭ Stieber i-se păru suspectă din capul loculuĭ. El puse pe un funcționar subaltern sĕ jóce rolul luĭ Bismarck și femeia credu, că în adevĕr are de a face cu cancelarul. Cu tóte acestea ceea-ce i-a comunicat, nu erau decât nisce palavre, așa că femeia trebue sĕ fi avut vr'un alt scop. Stieber o ținu închisă până după încheiarea păciĭ.

Siguranța cartieruluĭ general german ajunse în cele din urmă fórte serios amenințată prin ostilitățile locuitorilor din Versailles. Orașul avea legăturĭ secrete cu Parisul și se descoperi planul, că la proxima încercare a Parisienilor de a rupe linia de asediu, ceĭ din Versailles sĕ pună și ei la cale o revoltă. Se bănuia, că se află în oraș agențĭ din Paris și cu deosebire arme și munițiunĭ. Poliția a pus în esecutare un mijloc cam drastic. Cu tóte că Versailles avea 35.000 locuitorĭ, s'a luat hotărîrea a se face perchisițiĭ la aceeașĭ oră în tóte locuințele din oraș.

Poliția de câmp luase asupra sa, ca și în tóte cele-lalte orașe ocupate de cartierul general german, administrația orașuluĭ. In serviciul polițieĭ locale erau: 44 jandarmĭ, 25 *sergeants de ville*, carĭ au declarat, că vor servi și sub regim german, și 30 funcționarĭ de aĭ polițieĭ politice. Pentru esecutarea perchisițiilor s'au luat în ajutor 3 batalióne de infanterie și astfel revisiunea s'a făcut la 22 Decemvrie 1870. Inaintea fie-căreĭ porțĭ s'au postat câte două santinele, fie-care trecĕtor fu oprit pe stradă și perchisiționat. Pentru acest din urmă scop s'au maĭ pus la disposiția polițieĭ de câmp și două escadróne de dragonĭ.

Cu acéstă ocasiune au fost arestate 150 persóne suspecte, s'au sechestrat 80 de puscĭ cu câte două țevĭ, o mulțime de revolvere, pistóle și pumnale. Ceĭ arestațĭ, după-ce au fost supușĭ unuĭ interogatoriu, au fost liberațĭ și numaĭ un numĕr maĭ mic a fost trimis în fortărețele germane. Aceștia erau în adevĕr agențĭ aĭ guvernuluĭ frances. Impresia morală ce a produs-o acéstă perchisiție uriașă, a fost covîrșitóre. La așa o energie din partea polițieĭ nu erau deprinșĭ Francesiĭ.

Poliția de câmp a descoperit între altele, că fostul atașat al ambasadeĭ francese din Berlin, Le Sourd, acela care predase declarația de rĕsboiŭ, se află în Versailles deghisat ca îngrijitor de bolnavĭ. El a fost prins și transportat la fortăréța Mainz. Procurorul din Versailles întreținea legăturĭ cu Parisul, din care causă a fost arestat și vîrît în propriul sĕu arest. Au fost arestate pentru spionagiu cu totul vr'o 300 persóne, între carĭ unele grav compromise. După dreptul de rĕsboiŭ, toțĭ ar fi trebuit sĕ fie împușcațĭ séu spânḑurațĭ, Germaniĭ însĕ au fost iertătorĭ, ḑicêndu-șĭ, că arestațiĭ au făptuit spionagiul în calitatea de patrioțĭ francesĭ, ér nu pentru banĭ.

guvern vine sĕ preconiseze mĕsurĭ aşa desperate contra întărirei lor economice!

Şi la ce descrepitudine trebue că au ajuns cei din rassa stăpânitóre, décă în mişcarea liberă economică nu mai sunt capabilĭ a susţinĕ concurenţa, şi cer intervenţia statului!...

Presa maghiară

şi circulara ministrului Berzeviczy.

Ministrul de culte a dat o circulară tuturor inspectorilor de şcóle primare, prin care ordonă înfiinţarea de bibliotecĭ maghiare pe lângă tóte şcolile de stat, séu comunale, subvenţionate de stat. Inspectorii sunt obligaţĭ a raporta ministrului în 30 de ḑile despre şcolile vizate în circulară, arătând la care şcólă ce fel de bibliotecă sĕ se procure din cele 3 tipurĭ stabilite de ministru. După sosirea acestor raporte, ministrul va comanda de-odată tóte bibliotecile necesare pe basa unui ofert al editorilor.

Foile maghiare fără deosebire de partid aduc elogii lui Berzeviczy pentru acésta nouă mĕsură luată întru promovarea culturei maghiare.

„Az Ujság“ (organul lui Tisza) ḑice:

„Fie-care şcólă de la sate va deveni o adevĕrată casă cu comorĭ în momentul când *adevĕratul spirit* se va sălăşlui în ea. In urma acestei circulare, ţéra în timp de ḑece anĭ *va dobêndi o tinerime mai luminată, mai maghiară şi mai patriotică*“...

„Pesti Hirlap“ (organul lui Banffy):

„...Lui Berzeviczy îĭ datorăm recunoscinţă deosebită pentru înfiinţarea generală a bibliotecilor“.

„Magyar Szo:“

„Nimenĭ nu va refusa recunoscinţa sa lui Berzeviczy, pentru-că consideră desvoltarea spiritului tinerimei în direcţie nobilă drept o cestiune cardinală a culturei maghiare“.

„Magyarország“:

„Nu trebue vr'o esplicaţie deosebită pentru a arăta cât de importante şi salutare sunt mĕsurile luate de Berzeviczy“.

„Budapesti Hirlap“:

„Anul nou şcolar îl inaugurézā Berzeviczy cu nisce mĕsurĭ de guvernamênt fórte importante. El ordonă, că la tóte şcólele primare ale statului orĭ subvenţionate de stat sĕ se înfiinţeze de-odată bibliotecĭ“.

„Egyetértés“ (koşutist):

„...Ministrul anunţă, că la cas de nevoie va cere credit de la legislativă pentru acest scop (bibliotecei). Sĕ cérā. Camera va vota cu plăcere creditul. Parlamentul n'a fost nicĭ-odată sgârcit când a fost vorba de *cultură naţională maghiară*“.

„Alkotmány“:

„Ministrul de culte a dat o circulară importantă în cestiunea bibliotecelor poporale“.

In sfîrşit *„Pester Lloyd“* scrie chiar un articol de fond în care relevézā importanţa circularei lui Berzeviczy.

Ajutóre pentru incendiaţĭ.

Pentru Românii nenorociţĭ prin incendii din comunele Câmpenĭ, Ostrovul-mare (Hunedóra), Sotelec (Solnoc-Dăbâca) şi Mădăraş (Sătmar) — au mai întrat la Redacţiunea ḑiarului nostru următórele sume:

Din *Braşov*: de la *Asociaţiunea pentru sprijiniren învĕţăceilor şi sodalilor românĭ*, pentru incediaţii din Câmpenĭ 30 cor.

Din *Tohanul vechiŭ*: de la d-l Nicolae *Grozea* pentru incediaţii din Câmpenĭ 4 cor.

Din *Rodna-veche*: de la d-l V. Gr. *Borgovanu* prof. în Bucurescĭ 10 cor.

Din comuna *Rîuşor* (comitatul Făgăraşului) de la d-nii: Gerasim *Grama*, căpitan 4 cor., Ioan *Grama*, profesor 5 cor., Clement *Grama*, notar 3 cor., Vincenţiu *Grama*, preot 2 cor., Constantin *Pică*, înv. 1 cor., Nicolau *Roşca*, înv. 1 cor., Teodosie *Grama* 1 cor., Ioan *Pică* 1 cor., Eutimiu *Boer*, preot 1 cor., Leonte *Comşulea* 50 b., Paraschiva *Dîmboiu* 50 b. (la olaltă 20 cor.)

Suma	*64 cor.*
Transport din Nr. de la 20 Aug. (2 Sept.)	*338 „ 80 banĭ.*
Suma totală:	***402 cor. 80 banĭ.***

Rĕsboiul ruso-japones.

Luptele de la Liaoyang.

După scirile mai nouĕ, Japonesii au dobêndit *un mare succes la Liaoyang*. După lupte nespus de crâncene, Ruşii au fost siliţĭ sĕ părăsésca trei posiţiunĭ de la Sud şi sĕ le cedeze Japonesilor, carĭ au spart linia de luptă ruséscă la Ost, au respins flancul stâng al Ruşilor, apoi au trecut peste rîul Taiciho, ca sĕ atace de la spate pe *Kuropatkin*. Acésta reiese din telegramele, ce vin prin Londra de la Tokio.

„Berliner Tagblatt“ primesce cu data de 1 Septemvrie următórea scire din Petersburg:

In jur de Liaoyang s'a început o luptă uriaşă şi nespus de sângerósă. Ar fi însĕ prematur a-se spune ceva positiv despre resultatul ei, cu tóte că Ruşilor li-a succes a dobândi unele succese, luând de la Japonesĭ 40 tunurĭ şi făcênd prisonierĭ 2 batalióne japonese. *Kuropatkin* a condus în persónă lupta. Japonesii au atacat la 30 August, aniversarea lui Mikado, c'o energie desperată. Nu le păsa nicĭ de pierderile cele mai marĭ. La frontul de ost au dat cincĭ asalturĭ, pe carĭ Ruşii le-au respins strălucit. Lupta de artilerie a fost înfiorătóre, căcĭ de ambe părţile erau în foç mai mult de 1000 de tunurĭ. Soldaţii ruşĭ luptau ca leii şi c'o însufleţire, ce părea o minune, s'au aruncat asupra inimicului. Acésta este causa marilor pierderĭ ale Japonesilor. Prima baterie japonesă din divisiunea a 9 *şĭ-a pierdut toţĭ ofiţerii.* La frontul de sud Japonesii au dat douĕ atacurĭ, pe carĭ Ruşii le-au respins. Aicĭ a prins generalul *Dasonov* douĕ batalióne japonese.

La 31 August diminéţa lupta de artilerie era atât de puternică, încât părea că se cutremură pămêntul. Lupta principală se da la frontul de Sud, rol principal a avut divisiunea de vînătorĭ a 9. siberiană. Ea a avut marĭ pierderĭ. Din Mukden sosesc în fie-care óră trenurĭ cu trupe şi tunurĭ la Liaoyang. Flancurile armatei rusescĭ sunt acoperite contra unei împresurărĭ. Mulţĭ corespondenţĭ de ḑiare au fost răniţĭ.

— Generalul rus *Saharov* a adresat următorul raport statului major cu data de 1 Septemvrie:

Nóptea de 1 Septemvrie a trecut liniştită. Nicĭ inimicul, nicĭ noi n'am tras vre-un foc până la órele 6 diminéţa. După informaţiunile primite, generalul *Kuroki* aşéḑā pontóne la locul de trecere peste rîul *Taiciho*. Astăḑĭ o parte a trupelor sale a trecut pe malul drept al rîului, în dreptul localităţii Sakan-Kawantoun, unde rîul face o curbă.

La órele 5 diminéţa patrulele nóstre descoperiră, că o divisiune de infanterie cu artilerie şi cavalerie, a trecut vadul. Japonesii înaintară în douĕ direcţiunĭ: spre vest şi spre minele Yantai. Trupele, carĭ au traversat rîul, mascau trecerea altor trupe.

In ḑiua de 31 August s'a dat la una din posiţiunile înaintate o luptă înverşunată de la órele 8 séra până la mieḑul nopţii. A urmat apoi o linişte completă. *Bătălia de erĭ s'a sfîrşit cu un deplin succes pentru noi. Ne-am păstrat tóte posiţiunile înaintate, fără escepţie.* Lupta a fost fórte înverşunate. Asupra divisiunei generalului *Kondratovicĭ* Japonesii au asvîrlit o enormă cantitate de proiectile. Trupele nóstre acoperite în tot timpul de o plóie de şrapnele, au apĕrat cu o rară energie posiţiunile, ce li-se încredinţaseră.

După-ce au pregătit atacul prin bombardare, Japonesii au atacat de mai multe orĭ posiţiunile nóstre. *Câte-va din fortificaţiunile nóstre înaintate, au căḑut în mânile Japonesilor după o apĕrare înverşunată, dér au fost de atâtea-orĭ reluate prin atacul cu baioneta.* Pierderile inimicului trebue sĕ fie enorme. Pierderile nóstre nu sunt încă stabilite, dér aproximativ vor fi tot aşa de marĭ. Intre răniţĭ se află maiorul *Mazovsky* şi contusionat locotenentul general baronul *Stackelberg*. Acesta însĕ a rĕmas totuşĭ la locul sĕu de comandă. *Un numĕr considerabil de arme japonese au căḑut în mânile nóstre.*

— Agenţia „Reuter“ primesce din *Tokio* cu data de 1 Septemvrie scirea, că *Kuropatkin* şi-a concentrat la Liaoyang tóte trupele de care dispunea. El a desfăşurat în cele trei ḑile din urmă o estraordinară resistenţă contra atacurilor japonese. Mareşalul *Oyama a aruncat asupra Ruşilor tóte armatele unite japonese. Ruşii s'au apĕrat strălucit in posiţiunile lor.* In cele din urmă *Japonesilor li-a succes a respinge aripa stângă a Ruşilor.* La flancul drept multă vreme Japonesii n'au putut dobêndi nicĭ un succes, fiind-că repeţitele lor atacurĭ au fost respinse de Ruşĭ.

Aceeaşĭ agenţie primesce tot din *Tokio* şi tot cu data de 1 Septemvrie scirea, că Japonesii au atacat cu violenţă în diminéţa de 1 Septemvrie posiţiunile rusescĭ de pe înălţimile Hsincitun, spre sud de muntele Şaşan, şi *li-a succes a sparge linia ruséscă.* In urma acésta *centrul şi flancul drept rusesc s'au retras.*

După *„Times“* din Londra lupta ce s'a dat cu acéstă ocasiune a fost ne mai pomenită în istoria rĕsbóielor. După o telegramă a agenţiei „Reuter“ lupta s'a reînceput Vinerĭ diminéţa în zorĭ de ḑi. Flancul drept japones a atacat pe Ruşĭ la Heingtan, încercând sĕ-i respingă spre rîul Taiciho. Marĭ pierderĭ au avut cu ocasiunea acésta Japonesii. Nu mai puţin de *10.000 din ei au căḑut morţĭ şi răniţĭ.*

Asediul Port-Arthurului.

Generalul *Stössel* a adresat Ţarului următórea telegramă cu data de 26 August:

„Graţiósa telegramă a Maj. Vóstre a provocat entusiaste urărĭ din partea trupelor garnisónei şi a îndoit puterile apĕrătorilor şi spiritul vitejesc al trupelor. De la 23 August şi până astăḑĭ *am respins cu ajutorul lui Dumneḑeu tóte ḑilnicele atacurĭ ale inimicului.*

— „Daily Telegraph“ află din Cifu, că Chinesii, carĭ au sosit acolo din Port-Arthur raportéză, că după o înverşunată bombardare de 4 ḑile dinspre mare, Japonesii ar fi ocupat douĕ forturĭ laturalnice, situate la ost de întrarea portului, aprópe de peninsula Tigrului, Ruşii s'ar fi retras în retranşamentele din dosul acestor forturĭ şi apĕră cu energie drumul, care duce la oraş.

*

Grozăviile unei bombardărĭ. Corespondentul rus *Nemirovicĭ Dancenco* zugrăvind grozăviile unei bombardărĭ, scrie:

„Tótă valea gemea şi urla. Mii de bice mlădióse de oţel încrucişau, nevĕḑute peste vale în tóte părţile, mii de bice şuerau, gemeau, tremurau şi duceau în nenumĕraţĭ nouraşĭ albĭ de materii esplosibile, mórte ómenilor. In aburul alburiu scânteia, prevestitóre de nenorocire, o flacără urma o plesnitură, ce cădea jos sburând, sfăşiind totul.

„Şi din pămênt lovit de granate se înălţau monştri grozniсĭ întunecaţĭ, cenuşii, se întindeau facênd sute de inele, se înălţau şi piereau. Si gemetul şi urletul de durere tot crescea mereu şi mereu.

Părea c'a ajuns la culme, de unde nu mai avea cum cresce. Dér peste o clipă isbucniră strigăte de spaimă, şuerăturĭ de bice, ţîşiit de bombe ce esplodéză. Cazacii urlă, caii nechéză, Chinesii se chiamă unul pe altul, măgarii îşĭ înalţă glasul lor răguşit — şi érăşĭ rĕsuna de unde-va un sunet de corn, şi tot amestecul de sunete, de urlete, de tunete se înalţă de necreḑut, încât ameţescĭ şi începĭ a-te învîrti. Şi de sus s'aud ţipetele unui vultur de al stepelor. Cât de neînsemnată şi nevinovată e acéstă pasĕre de pradă faţă cu ura şi înverşunarea omului!

Dela congresul universal franc-masonic.

Paris, 31 August a. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

In ḑilele de 27, 28, 29, 30 şi 31 August n. s'a ţinut în Bruxelles (Belgia) un congres universal franc-masonic, în care afară de cestiunĭ masonice s'a tratat cestiunea arbitragiului internaţional şi a păcii universale, şi s'a arătat cum stă libertatea în fie-care ţéră. Representantul marei logĭ de Ungaria, a arătat, că *libertate ca în Ungaria nu este nicĭ într'o ţéră din lume.*

Bravul-căpitan *Moroiu*, representantul României,*) luând de-oparte pe d-l *Messinger*, l'a întrebat, ce fel de libertate este cea de care vorbesce d-sa. Libertate se chiamă a sili popórele sĕ-şĭ renege na-

*) Scim, că d-l căpitan Moroiu a fondat cu mulţĭ anĭ înainte o loje franc-masonă în România. De mult înse nu se mai aude nimic de acéstă lojă. — Red.

Stieber prin agenţii sĕi sciea sĕ-şĭ procure ḑiare din Paris, chiar şi după împresurarea totală a oraşului. Furnisorul de ḑiare găsea ḑilnic sub o anumită piatră în edificiul aflător între cele douĕ linii de avantposturĭ, câteva monede de aur. El lua galbinii şi punea în locul lor ḑiare. Către sfêrşitul asediului însĕ Francesii au făcut imposibilă orĭ-ce legătură. Şi nicĭ-odată n'ar fi avut Germanii o trebuinţă mai mare de scirĭ din Paris, ca în momentele, când venise Jules Favre în cartierul general german, spre a negocia asupra capitulării. Aicĭ tot poliţia de câmp trebuia sĕ ajute şi a şi ajutat, deşi într'un chip cam hazliu. Ca întroducere la acéstă anecdotă servéscă următórea scrisóre adresată de către Stieber soţiei sale la Berlin:

Versailles în nóptea de 24 Ianuarie.

„Iubita mea soţie! Citesce şi te-minunézā! Pe când eu scriu aceste rêndurĭ, bênd o césca de cafea pregătită de mine, în odaia de alăturĭ în patul d-lui v. Zernicki*), dórme Escelenţa Sa, d-l Jules Favre ministrul afacerilor strĕine al guvernului din Paris, ér în alt pat ginerele sĕu. Nicĭ secretar nicĭ servitor n'are. Il servesce un funcţionar al meu îmbrăcat în civil. Jules Favre s'a presentat ca parlamentar pe neaşteptate la noi. Asérā mĭ-a trimis contele Bismarck trăsura sa, chemându-mĕ urgent la sine. Pe drum am aflat de la servitor, că Jules Favre este la ministru. Bismarck m'a însărcinat sĕ-i procur cuartir şi sĕ iau mĕsurĭ de a-l supraveghia. M'am oferit numai decât a-i ceda douĕ din odăile mele. Bismarck a fost de acord, cerênd numai sĕ nu afle Favre, că e în cuartir la poliţie. M'am întors repede acasă şi am luat mĕsurile necesare. Mĭ-am mutat odaia de gardă: toţĭ funcţionarii i-am îmbrăcat în civil, am pus sĕ facă foc în sobe, am aranjat douĕ paturĭ şi fiind-că Francesii sunt de părere, că noi flămênḑim în Versailles, am procurat tot felul de mâncărĭ, beuturĭ şi delicatese...“

*) Adjutantul lui Stieber.

Restul îl aflăm dintr'o carte a consilierului de curte L. Schneider: „Din viéţa împĕratului Wilhelm“, unde se ḑice:

„Din momentul, când Favre a fost internat la poliţie, grija principală a lui Stieber era, sĕ-i pună mâna pe hârtii. Favre însĕ şi ginerele sĕu îşĭ păziau ghiozdanul cu actele cu ochĭ de Argus şi îl luau subsuórā, chiar şi când eşiau la un loc anumit. Stieber luase însĕ de cu bună vreme mĕsurĭ, ca sĕ fie duse „de-acolo“ tóte hârtiile şi sĕ se ascundă peste tot şi în casă orĭ-ce bucată de hârtie. Favre a fost nevoit sĕ scótă din ghiozdan un ḑiar adus din Paris. Resturile uitate de Favre la locul numit, au fost sechestrate. Era o bucată ruptă din ḑiarul „Siècle“, tocmai de ajuns pentru a se informa din ea asupra rebeliunei de la 22 Ianuarie contra generalului Trochu şi a guvernului. Cu scirile acestea, pe carĭ Favre le ascundea până acuma cu atâta grije, s'a grăbit Stieber la contele Bismarck. D-l Favre trebue că a fost fórte surprins, când în cursul negocierilor a vĕḑut pe formidabilul sĕu adversar atât de bine informat asupra motivelor, carĭ l'au îndemnat sĕ vină la Versailles. Eu am istorisit la 27 Ianuarie regelui acéstă nouă iscódă, cu care cineva póte sĕ cotrobăéscă prin secretele unui diplomat“.

— *st.* —

ționalitatea, a-le impune cuforța limba în școlĭ și biserică?

Căpitanul Moroiu stringênd apoi împrejurul sĕu câțĭ-va delegațĭ, între carĭ cel al Italiei, Francei, Spaniei, Portugaliei Brasiliei, Olandei, și câțĭ-va Belgianĭ, lĭ-a arătat oprimarea, ce o sufere majoritatea populațiilor nemaghiare, precum Românii, Sêrbii, Rutenii, Slovacii etc., de la Ungurĭ.

Căpitanul Moroiu cu delegații țĕrilor latine au luat decisiunea a fonda o *alianță a poporelor latine cu sediul în Paris***) și cu centre în capitalele României, Italiei, Franciei, Brasiliei, Portugaliei, Spaniei, Belgiei, la care au aderat toțĭ.

Profesorul R. Raqueni va redigia statutele, pe care apoi fie-care din inițiatorĭ le va rĕspândi în țéra lor, fondând secțiunĭ naționale, independente pentru fie-care țéră.

D. Moroiu a desvoltat și cestiunea Macedo-Română în raport cu Grecii și cu Patriarchul din Fanar.

In fine în acest congres interesele naționale române au fost fórte bine susținute, și mult esplicate la toțĭ franc-masonii.

Ioan Stoenesçu.

SCIRILE DILEI.

— 21 August v.

Consistoriul metropolitan. Ședințele ordinare ale consistoriului metropolitan s'au început erĭ Vinerĭ sub presidiul I. P. S. metropolitului Ioan *Mețianu*, fiind presențĭ episcopii Nicolae Popea și Ioan Pap, archimandrițiĭ Filaret Musta și Augustin Hamsea, protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, protopresbiteriĭ Mateiŭ Voileanu, Ioan Papiu, Mihaiŭ Popovicĭ, Ioan Droc, Constantin Gurban și Dr. George Popovicĭ. Dintre mirenĭ sunt presențĭ d-nii Partenie Cosma, Petru Pipoș, Ioan Lengeru, Nicolae Zigre și Ioan Budințianu—(„*T. R.*“)

Esposiția din Brad. Referitor la esposiția de lucrărĭ femeescĭ — ținută în Brad, — ni-se scrie: Esposiția s'a ținut la inițiativa st. d-ne *Elena Pop de Băsescĭ* m. *Hossu*, presidenta Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedórei. Dênsa a dăruit 20 coróne din partea sa, ér 30 cor. din partea Reuniunei, ca sĕ se împartă ca premiĭ între esponente, carĭ vor avé mai frumóse lucrărĭ. Cu aranjarea esposiției au fost încredințate de femeile din Brad dómnele: Aurelia Damian, Elisabeta Părău, Sofia German și Eugenia Oprișa. Tot dênsele au format și juriul pentru decernerea premiilor. Ajutor a dat și domnișóra Gisela Papp.

Representanța orașului Brașov va ține adunarea sa estra-ordinară Marțĭ în 6 Sept. n. și dilele următóre, până ce se va fini desbatera și statorirea budgetului orașului Brașov pro 1905. Sedințele se țin în casa sfatului și se încep în fie-care di la órele 3 d. m.

Fundațiunea Gojdu. Representanța fundațiuniĭ Gozsdu șĭ-a terminat Miercurĭ afacerile cu următorul resultat: S'a constatat, că din stipendiștiĭ vechĭ în anul școlar espirat au obținut diploma de doctor: 10 în drepturĭ, 2 în medicină și 1 în sciințele politice. Au absolvat studiile: 2 studențĭ la filosofie, 2 la politechnică, 3 la montanistică și silvicultură, 1 la cursul administrativ pentru notari, 4 la școlele mediĭ și 8 la școla de cadețĭ. După acestea s'au votat ajutóre pentru 37 rigorosanțĭ vechĭ și noi în sumă de 21.532 cor. Stipendiĭ pentru studenții la *fac. de drept*, vechĭ 37 în sumă de 19,350 cor., noi 12 în sumă 6400 cor.; pentru studențĭ la *medicină*, vechĭ 11—6700 cor. noi 3—1500 cor; la *filosofie*, vechĭ 9—6400 cor, noi 2—1000 cor.; la *politechnică*, vechĭ 4—2900 cor., noi 1—500 cor., la *academia comercială*, vechĭ 1—800 cor, noi 2—800 cor.; la *silvicultură* 1 nou 500 cor.; la *agronomie*, 2 vechĭ 800 cor.; la *farmacie*, vechĭ 1—400 cor.; nou 1 400 cor., la școla superióră pentru *veterinarĭ*, nou 1—500 cor.; la *școla de cadețĭ*, vechĭ 5—2000 cor., noi 9—3600 cor., la *școlele mediĭ*, vechĭ 6—1880 cor., noi 7 2400. La olaltă 152 stipendiștĭ.

**) Autorul înțelege, credem, aicĭ o alianță cu caracter masonic. — Red.

Al 9-lea congres internațional al pressei se va ține anul acesta la Viena în palatul „Reichsrath“-ului. Prima ședință, ce va avé loc Duminecă 11 Sept., va fi presidată de archiducele Reiner, în numele monarchului, și urmată de un banchet la Volksgarten, de o plimbare comună la Prater în 200 trăsurĭ, și de o representație la operă. Dilele următóre membriĭ congresului vor fi primițĭ la palatul președinției de d-l Koerber, la Ballplatz de contele Goluchowski, la primărie de primarul Dr. Lueger. La 15, după ședința de închidere, congresul va face o escursiune cu drumul de fier la Wachan, reîntorcêndu-se la Viena, cu vaporul pe Dunăre. Se vor visita mănăstirile Melk și Duerrenstein, nume ce reamintesc rĕsbóiele napoleoniane. La 16, membriĭ congresului se vor duce la Semmering, de acolo prin Stiria la Ischl, Gmunden și Salzburg unde se vor face escursiunĭ alpestre în onórea lor.

Interdicerea esportului porumbului din România în virtutea art. 13 din legea generală a vămilor se va menține până la 15 Octomvrie 1905. Ministerul finanțelor va cumpĕra prin casa centrală a băncilor populare, porumburĭ din recolta anilor trecuțĭ, dise: românesc, dinte de cal, galfox, colorat, cu prețul fix de lei 1250 vagonul de 10.000 klg.; va cumpĕra asemenea porumburĭ dise: cincantin, pignoleto și portocaliu, pe prețul fix de lei 1300 vagonul de 10 000 klg. Acest preț este socotit după usul pieței pentru marfă bună, fără miros, sănĕtósă și fără bóbe stricate, predată pe vagon în gara cea mai apropiată de vêndĕtor. Prețul va fi plătit la luarea în primire de către cumpĕrător. In nicĭ un cas ministerul finanțelor nu primesce oferte cu prețurĭ mai ridicate de cât cele arătate mai sus.

La esposiția agrară din Bucurescĭ s'a început construcția grajdurilor pentru diferite speciĭ de animale, ce se vor espune cu începere dela 1 Septemvrie. Vor fi douĕ seriĭ: prima de la 1—16 Septemvrie, când se vor espune cai și rîmătorĭ, ér în a doua serie de la 16—30, vite cornute marĭ si micĭ. De la 1—16 Octomvrie va fi esposiție de pasĕrĭ și cânĭ. Afară de grajdurile esposiției, d-niĭ frațĭ Secelenĭ și Apostolu, marĭ proprietarĭ, construesc grajdurĭ speciale pentru esposiția vitelor de diferite speciĭ crescute pe proprietățile d-lor.

Teatru german la Bucurescĭ. Diarul vienes „Die Zeit“ primesce o telegramă din Berlin prin care i-se anunță, că în Bucurescĭ se va construi un teatru german. Un apel a fost publicat la Berlin, care îndémnă la subscripțiunĭ în acest scop. Intre semnatarii apelului se află scriitorii dramaticĭ Ludvic Fulda, Dagobert de Amyntor, Hugo von Hofmansthal, Gustav Kadelburg, Felix Philippi, prințul de Schoenaich, artistul dramatic Otto Sommersdorf, Ernst von Wildenbruch, Fedor von Zobeltitz, Alois Prasch și alții.

Săpăturĭ la Adam-Klissi. Săpăturile întrerupte acum doi anĭ la Adamklissi au fost reluate în vara acésta de către d-l Gr. Tocilescu, directorul Museului; cu mult succes. Se lucréză de șese sĕptĕmânĭ în interiorul municipiului *Tropaeum-Traiani*. Pe lângă desvĕlirea complectă a frumósei basilice cu 24 colóne descoperită în 1897, s'a aflat o a treia basilică subterană din aceeașĭ epocă traianică, ca și cea dintâiŭ. O interesantă piétră cu inscripțiune vorbesce despre un demnitar al orașului, care a fost omorît de către Castoboci, un trib dacic ce locuia în Moldova, și care în anul 178 a pustiit Peninsula balcanică. Este al doilea locuitor tropean, care se constată a fi fost omorît la Adamklisi de către Castoboci. Printre materialele întrebuințate în construcțiunĭ, d-l Tocilescu a avut norocul sĕ găséscă încă trei fragmente din inscripțiunea însemnatului mausoleu desgropat de d-sa acolo acum 8 anĭ. Săpăturile continuă și promit resultate fericite.

Porumbeiĭ călĕtorĭ în armata română. De un timp încoce s'a făcut observarea, că porumbeiĭ întrodușĭ în armata română pentru a facilita comunicarea de scirĭ de la un punct la altul, nu soseau la locul lor de destinațiune. Făcêndu-se cercetărĭ, s'a constatat, că porumbeiĭ séu se prind, séu se ucid în sborul lor de către țĕranĭ. In urma acestei constatărĭ ministrul român de interne a dat ordin, ca prefecturile sĕ iee mĕsurile necesare, ca în viitor porumbeiĭ călĕtorĭ sĕ nu mai fie ucișĭ.

25.000 coróne pentru un câne. Cunoscutul crescĕtor engles de cânĭ Mills a vêndut un buldog, care în anul trecut a fost de cel puțin 150-orĭ premiat, milionarului american Goubel pentru suma de 25.000 cor.

Avis. Mâne, Duminecă, de la óra 1 p. m. până la órele 9 séra, va fi deschisă în cetate numai farmacia „La biserica albă“ a lui Franz *Kellemen*, Strada vămii nr. 8.

Musica orășenéscă va concerta mâne Duminecă la órele 11, pe promenada de sub Têmpa.

† Baronul Nicolae Mustatza.

Miercurĭ au fost depuse cu o deosebită pompă și în mijlocul unei afluențe mare de public rĕmășițele pământescĭ ale baronului Nicolae *Mustatza*, deputat în camera Bucovinei, membru al comitetului țĕrii, cetățean de onóre al Cernăuților etc. în cripta familiară a familiei Mustatza din Sadagura. Prin mórtea baronului Mustatza dispare din viéța politică și socială a Bucovinei una din cele mai originale și populare figurĭ. Inzestrat cu un spirit ager și neobosit, ajutorat de cunoscințe vaste în tóte ramurile afacerilor administrative ale țĕrii, numele defunctului este legat de tóte evenimentele și acțiunile politice, ce s'au întêmplat începênd de la anul 1869 până în dilele de astădĭ în dieta și viéța publică a Bucovinei.

Baronul Mustatza nu s'a dat nicĭodată de Român naționalist, totușĭ însĕ activitatea sa îndelungată a fost concrescută în mare parte cu interesele românescĭ, póte și din causa, că familia sa era înrudită cu mai tóte familiile române boerescĭ din Bucovina. Cât a făcut politică de la anul 1869, când a fost ales pentru prima-óră în dieta Bucovinei, a aparținut partidului conservator al marilor proprietarĭ românĭ, avênd în acest partid un rol conducĕtor. Numele lui a devenit popular în urma conflictului ce-l avuse la anul 1892 cu guvernorul de pe atuncĭ al Bucovinei contele Pace, conflict, ce avuse drept urmare întrarea Românilor în luptă energică și solidară pentru interesele naționale ale poporului român. Un episod penibil din viéța defunctului a fost cunoscutul sĕu rĕspuns: „Majestät, wir sind deutsch erzogen“ pe care l'a dat în anul 1898 Regelui Carol al României, la gara din Cernăuțĭ, rĕspuns, ce a causat la timpul sĕu mare consternare între Românii de pretutindenĭ și a atras rĕposatului multe neplăcerĭ. Rĕspunsul acesta a caracterisat de alt-fel situațiunea Românilor bucovinenĭ, carĭ stau sub influența învĕțămêntului public german.

Bar. Mustatza s'a născut la anul 1839 din părinții bar. N. Mustatza, mare proprietar și d-na Anghelica, născută Papadopulo, dómnă de onóre a principesei Ghica în Iași. Dênsul a fost căsĕtorit cu dómna Anisia născută Costin din Sipeniț. Mustatza a fost pentru Românii bucovinenĭ și un mare binefăcĕtor al instituțiunilor de cultură românescĭ, pe carĭ le sprijinea darnic.

Fuga principesei Luisa de Coburg

Scirea despre fuga principesei Luisa a causat mare consternare la curtea din Dresda și diarele înregistréză scirea, că soțul principesei, prințul Filip de Coburg, ar intenționa, sĕ lanseze prin organele polițiale un ordin de urmărire contra principesei. Până în momentul de față nu se scie unde s'a refugiat principesa, unii susțin, că ar fi fugit în Elveția, alțiĭ pretind a sci, că principesa s'ar afla deja în Paris.

Diarele din Dresda povestesc următórele detaliĭ despre fuga principesei: Principesa petrecea din 6 August începênd în orășelul balnear Elster, la o depărtare de 2 chlm. de la granița Austriei. In preséra dilei, în care a dispărut, a comunicat anturajului ei, că nu se simte prea bine, și că va lua dejunul a doua di d'abia pe la órele 10. A doua di, când era sĕ i-se servéscă dejunul, principesa dispăruse și cu ea împreună un anumit Weizer din Graz și femeia M. Stoeger din Viena, despre carĭ se scie, că au stat în legăturĭ de prietenie cu Mattasits. Imediat după ce s'a aflat fuga principesei, s'a telegrafiat în tóte părțile, însĕ fără resultat. Conductorul automobilului, reîntors în Elster, a depus, că principesa ar fi fugit împreună cu Mattasits, Weizer și cu femeia Stöger, și ar fi luat trenul accelerat spre München.

Scirile mai recente spun, că diarele din Dresda ar fi informate, că fuga principesei cu Mattasits ar avé drept scop: constatarea oficiósă a medicilor din Bruxella, că principesa se află în stare normală și ca lumea sĕ afle din loc autentic că Mattasits a avut dreptate, când a susținut, că principesa a fost deținută fără causă timp atât de îndelungat în sanatorul din Goswig sub pretext, că n'ar fi în tóte mințile.

Din Viena se anunță, că publicul vienes nu vorbesce de altceva, de cât numai de fuga principesei, și că vienesiĭ sunt încântațĭ de curagiul principesei simpatisând pentru dênsa.

NECROLOG. Subsemnații cu inima înfrântă de durere însciințăm pe tóte rudeniile, pe toțĭ amicii și cunoscuții, că scumpul și mult iubitul nostru soț, tată, moș și cumnat **Nicodim Dan**, învĕțător român gr. or. în Zĕrnescĭ și membru al mai multor corporațiunĭ, după lungĭ și grele suferințe, împărtășit fiind cu sfintele Taine, a trecut la cele eterne, adĭ, Vinerĭ diminéța la 2 óre în etate de 64½ anĭ, în al 44-lea an al zelósei și rodnicei sale activitățĭ dăscălescĭ, al 40-lea an al binecuvêntatei sale căsĕtorii și în 1-a di a întrării sale în binemeritata pensiune. Inmormêntarea scumpului și neuitatului nostru defunct, va fi Duminecă în 22 August (4 Sept.) la 2 óre p. m. în cimiterul gr. or. din loc. Fie-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Zĕrnescĭ, 20 August (2 Sept.) 1904.

Maria Dan násc. Pârvu. ca soție, Maria măr. N. Pană, Ioan, Pompiliu, Ana măr. I. Gligore, Elena măr. I. C. Baiu, Iustina, ca fii și fiice; Nicolae Pârvulescu, înv. cu soția sa Ana, Ioan Spârchez, agricultor, ca cumnațĭ și numĕroșĭ nepoțĭ.

ULTIME SCIRI.

Londra, 3 Septemvrie. După scirĭ din *Tokio* mareșalul *Oyama* a învins pe Kuropatkin la Liaoyang și Rușil ar fi evacuat Liaoyangul, care a cădut în mânile Japonesilor.

Londra, 3 Septemvrie. Din *Tokio* vine scirea, că după un raport al mareșalului *Oyama*, Rușii au început sĕ se retragă. Japonesii îi urmăresc. Rușii caută a se retrage pe țĕrmul drept al rîului Taiciho. Japonesii se făcură stăpânĭ pe mai multe tunurĭ rusescĭ, cu carĭ au bombardat gara din Liaoyang. Inainte de a-se retrage, Rușii au dat foc orașului. **Armata lui Kuropatkin fù urmărită** de Japonesĭ, carĭ deja Miercurĭ trecură rîul Taiciho și au **gonit pe Rușĭ spre acest rîu. Pierderile Japonesilor au fost de 25,000 ómenĭ** ucișĭ și rănițĭ.

Paris, 3 Septemvrie. După scirĭ private, între Liaoyang și Mukden s'au dat lupte marĭ. O parte a garnisónei din Mukden a plecat în ajutorul trupelor de la Liaoyang.

Petersburg, 3 Septemvrie. *Kuropatkin* telegrafiéză Țarului, că în luptele de la Liaoyang pierderile beligeranților au fost de câte 10,000 omenĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Nr. 454—1904.

Edict de licitaţiune.

Primăria comunei Ucea inferióră (Alsó-ucsa), Comitatul Făgăraş, aduce la cunoştinţă, cumcă casa comunei de sub Nr. 141 împreunată cu licenţă de cârciumărit, sĕ dă în arênda pe timpul din 1. Octomvrie 1904 până în 31 Decemvrie 1907.

Licitaţiunea este verbală şi se va ţinĕ în **31 Septemvrie 1904 st. n. la 9 óre a. m.** în cancelaria comunală din Ucea-inferióră. Preţul strigării e 400 coróne.— Condiţiunile de licitare se pot vedea până în ziua licitărei în cancelaria Comunală din Ucea-inferióră.—

Ucea inferióră la 30 August 1904.

Ioan Marinescu not. cerc. *Simion Bânda* primar

1486.1—2

Insciinţare.

Societatea industrială a cismarilor din Braşov, insciinţéză cu onóre On. public, care se aprovisionéză dela numita societate, că în urma urcări continue a preţului peilor, şi **preţul încălţămintelor sau urcat cu 10—15 procente.**

Declarăm însĕ ca încălţămintele se vor face din calitate mai bună ca până acuma şi On. public va fi în câştig.

Cu tótă stima

Societatea industrială a cismarilor.

1—3.1488.

Nr. 34—1904.

Licitaţie Extraordinară.

Preţióse obiecte rĕmase nevêndute din licitaţiile de mai nainte, precum: **Ciasornice** de argint şi de aur pentru bărbaţi şi dame; **Inele** de aur, Cercei de aur etc. se vor **vinde în 20 Septemvrie 1904**, dela 8—12 óre a. m. evêntual şi dela 2—4 óre după amédi, în localul oficiului casei de amanet din Braşov, cu licitaţie, la care sĕ invită toţi amatorii.

Preţurile reduse la licitaţie.

Brassó, 3 Septemvrie 1904.

Oficiul casei de amanet din Braşov.

Fie-care familie

an trebui sĕ folosească în propriul ei interes numai

Cafeaua Kneipp de maltă

a lui Kathreiner

ca adaus la cafeaua, ce o bea în fie-care zi.

SIRUP de Smeură

garantat natural, din 1904.

Oferéza în sticle a circa 1 Ko netto cu **cor. 1·50 b.** şi circa 1/2 Kilo netto cu **80 b.** împreună cu sticla.

A. Julius Teutsch

Braşov. Têrgul Cailor nr. 4.

La cumpĕrare de 5 Ko, cu 1.20 bani Kilo, fără vas. 2—3.1479.

Un candidat de advocat

perfect în styl maghiar şi român, sĕ primesce momentan pe lângă condiţiuni fórte favorabile în cancelaria advocatului **Dr. Mátyás Lázár**, *Sibiiu, strada Urezului Nr. 11.* 11180,3—3.

Copii în cost

se primesc ieftin

în Strada Nouă nr. 18, parter. 2—3.1488.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori şi când pe timp mai indelungat séu lunare.

500 fl. plătesc celui ce va mai căpĕta vre-odată **durere de dinţi,** ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinţi

a lui Bartilla, o sticlă **70 bani.**

(Pentru pachetare şi expe. franco 96 fil.

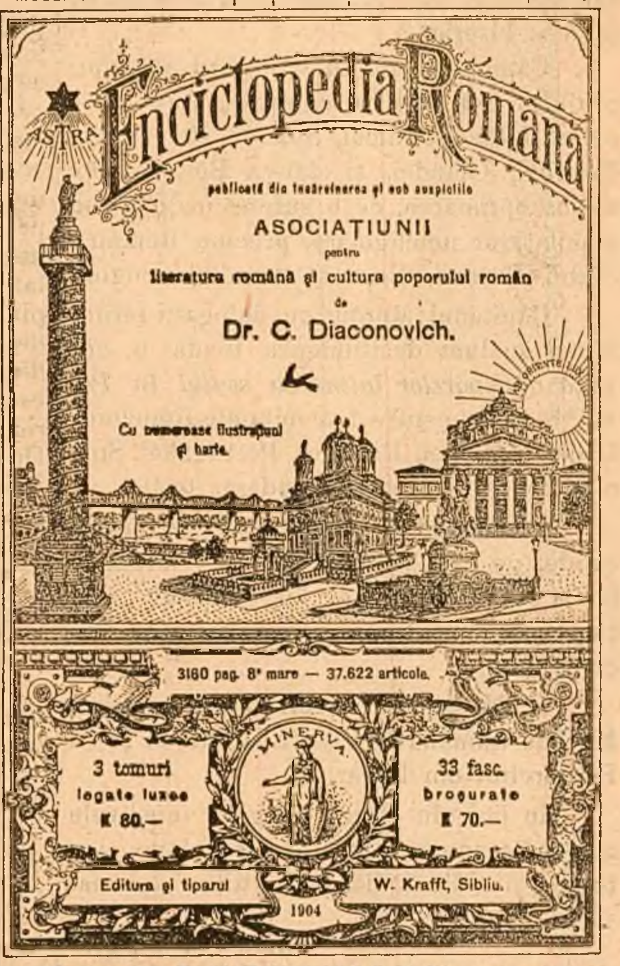
Eduard Bartilla-Winkler

VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Sĕ se céră pretutindenea apriat **apa de dinţi** a lui **Bartilla.** Denunţări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se póte căpĕta, trimit 7 sticle cu **5 cor. 20 fil.** franco.

Se capĕtă în BRAŞOV la farmaciile: V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter piaţa Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porţi 21. Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna.

Medalia de aur dela Exposiţia sciinţifică din Bucuresci, 1903.

CHOCOLAT KOHLER

Marcă cu renume universal pentru calitate fină.

Vêndare cu mĕruntu şi engro **în Ungaria la**

Brázay Kálmán Budapest

VII. József körút 37—39.

3—10.1477.

Se primesc 2—3 copii de şcólă cu întreţinere (cost) şi îngrijire la **Rosa Kloos,** Braşov, Strada Prundului nr. 37. 2—3.1481.

Ciocoladă de Tannin

a lui SZTRAKA, are cel mai bun efect **în contra diareii,** atât la copii cât şi la adulţi.

O bucată costă **40 fileri.**

Se află de vêndare în tóte farmaciile

Carne ieftină!

Firma **Leonhardt & Căpăţînă, Strada Hirscher (sub Podul Bătuşilor)** face cunoscut Onor. public, că cu **începerea dela 1 Septemrrie st. n. va Vinde 1 klgr. carne de vită cu 44 cr.**

Causa este ieftinirea vitelor.

Cu stimă

3—2 **Leonhardt & Căpăţînă.**

ANUNCIURI

(inserţiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiuni. În casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans."

Fabrica c. r. priv. de **Maşini** şi **Motore,** BRAUNER & KLASEK Succ.

IGN. EMIL LEWA—Viena.

Representanţa generală şi deposit.

B. Dénes, Budapesta,

VI, Váczi körút 61. sz.

Se acceptézâ representanţi solidi în provincie. **Preţuri curente gratis** şi franco.

MOTORE de Vapor, Gaz, Benzin, Petrolin, 2—100 HP. Locomobile-Petrolin 2—25 HP. Instalaţie de gaz sugative, (putere de cal (HP.) costă 2—3 bani pe óră. — Construcţia cea mai modernă. — Forţă motrice, cea mai bună şi ieftina. — Cel mai ieftin izvor de aprovisionare.

Pentru SESONUL de Tómnă şi de Iarnă!

In atenţiunea Onor. părinţi cari au copii de şcólă.

Novitate. **MAGAZIN DE HAINE** Novitate.

pentru bărbaţi şi băeţi.

Subscrisul are onóre a aduce la cunoscinţa Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputaţie, de confecţiuni pentru dame

cu un magazin de

haine bărbătesci, de băeţi şi copii,

corĕspundĕtor cerinţelor moderne, pe care l'am instalat în

Piaţă, Şirul inului în palatul lui Czell.

Preţurile cele mai ieftine.

Pui la disposiţia On. public esecutarea cea mai bună şi efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, cu câştig puţin sĕ fac vêndare mare.

Rugându-mĕ de o cercetare numĕrósă, rĕmân

Cu tótă stima

GOLDMAN N. P.

magazin de haine bărbătesci, de băeţi şi copii (palatul Czell)

Pentru Sesonul de Tómnă şi de Iarnă!